

194733 - Varid olan zikirleri bir arada yapmak ve duruma göre zikri seçmek

Soru

İstiğfarın fazileti hakkında bir takım kitaplar okudum, daha sonra “Subhanellahi ve bihemdihi” nin Allah katından en güzel söz olduğunu öğrendim. Kul günahı yüzünden rızıktan mahrum kaldığını okudum, istiğfar ise günahları siler. Bu durumda İstiğfar mı yoksa tesbih mi daha faziletli. Çünkü tesbih de günahların affedilmesine neden olur?

Detaylı cevap

Birincisi

Zikrin fazileti İslam dininde bilinen bir husustur. Zira yüce Allah onu zikreden kişiyi anmaktadır. İbn el Kayyim Rahimehullah kitabı “el Vabil el Sayyib min el Kelim el Tayyib” adlı kitabında zikrin yüzden fazla faydası olduğunu bunların çoğunu kitabında açıklamıştır.

İkincisi:

Zikirlerde meşru olan tüm zikirleri yapmaktır. Bir takım zikirleri yapmak diğerlerini terketmek doğru değil. Doğrusu tüm zikirlerle meşgul olup Allah'ın vadettiği faziletleri yakalamaktır.

Nevevi Rahimehullah şöyle dedi:

Her hangi bir amelin faziletini duyan kimse, bir kere olsa dahi onu yapması gerekir. Onu mutlak olarak terketmesi doğru değil, doğrusu elinden geldiği kadar yapmasıdır. (el Ezkar s. 8)

Üçüncüsü: Hadislerde rivayet edildiğine göre “Subhanallahi ve bihemdihi” her şeyin namazı olup Allah bu zikirle yaratıklarına rızık verir.

“Allah’ın peygamberi Nuh aleyhisselam’a ölüm vakti geldiğinde oğluna şöyle demiştir: Oğlum sana iki şeyi emrediyor ve iki şeyden de seni alıkoyarım. Bunları sana vasiyet olarak bırakıyorum:

- Oğlum sana Lâ ilahe illallah’ı emrediyorum. Eğer yedi kat gök ve yedi kat yer bir kefeye, Lâ ilahe illallah diğer kefeye konup tartılsa Lâ ilâhe illallah ağır basacaktır. Eğer yedi kat gök ve yedi kat yer bir halka gibi olsaydı Lâ ilâhe illallah onun belini kırardı.

- Sana “Subhanallahi ve bihamdihi” zikrini emrediyorum. Şüphesiz ki bu her şeyin zikri ve her yaratılmışın rızık sebebidir.

Seni şu iki şeyden de nehyediyorum: Şirkten ve kibirden.” (İmam Ahmed 6583, Elbani sahih demiştir)

Ebû Zer'den rivayet edildiğine göre. Resûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle demiş:

“Allah'a en sevimli olan sözü sana haber vereyim mi?” buyurdu. Ben :

— Yâ Resûlallah! Allah'a en sevimli sözü bana haber ver! dedim. Bunun üzerine :

“Şüphesiz Allah'a en sevimli söz, [Sübhanallahi ve bi-Hamdihi] = Allah'ı hamdiyle tenzih ederim sözüdür.” buyurdular.

Soruda şöyle bir ifade kullanıldı: Kul, günahları yüzünden rızıktan mahrum kalır, istiğfar ise günahları affettirir. Bu nedenle istiğfar rızık sebebidir.

Bu ifade genel olarak doğrudur. Yüce Allah şöyle buyurdu: “Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra da O’na tövbe edin ki sizi belirlenmiş bir süreye (ömrünüzün sonuna) kadar güzel bir şekilde yararlandırınsın ve her fazilet sahibine faziletinin karşılığını versin..” Hud/3

Başka bir ayette “Ey kavmim! Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O’na tövbe edin ki, üzerinize bol bol yağmur göndersin ve gücünüze güç katsın. Günahkârlar olarak yüz çevirmeyin.” (Hud/52)

Şüphesiz istiğfar günahları siler, günahlar silindiğinde sonuçlar gereği insan rızıklar verilir ve diğer tüm sıkıntılardan kurtulur. (Fetava nur ala derb 3/299)

“İnsan yaptığı günahtan dolayı rızıktan mahrum kalır” hadisi ise, İbn Mace4022’de rivayet edilmiş Elbani bunun zayıf olduğunu söylemiştir.

Dördüncüsü:

Ebû Hureyre Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle dedi: Her kim bir günde yüz defa “Subhanellahi ve bihemdihi/Allah’ı hamdiyle birlikte tenzih ederim” derse; günahları denizin köpüğü kadar olsa bile affedilir.

Böylece zikrin günahların affedilmesine neden olduğu sabit olmuştur, ancak istiğfarın yerine geçmez. İstiğfar tövbe makamı olup Allah’tan bağışlanma ve affedilmeyi dilemektir. Zira bu tesbihten daha faziletlidir. Çünkü kul, istiğfar ederken günahını hatırlar, Allah’tan korkar, Allah hakkında güzel düşünür ve affedilmeyi umar. Böylece söz konusu tesbih istiğfarın yerine geçmez.

Aîşe Radiyallahu anha’dan rivayet edildiğine göre dedi: Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem):

“Allah’ı, hamdine bürünerek tesbih eylerim; Allah’tan mağfiret diler, O’na tevbe ederim” sözlerini çok söylüyordu.

Ben: Yâ Resulullah Görüyorum ki: “Allâhı hamdine bürünerek tesbih eylerim; Allah’dan mağfiret diler, O’na tevbe ederim.” sözlerini çok söylüyorsun... dedim. Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem :

“Rabbim bana ümmetim hakkında bir alâmet göreceğimi haber verdi. Ben onu gördümmü: Allah’a hamdine bürünerek tesbîh eylerim; Allah’dan mağfiret diler, ona tevbe ederim; sözlerini çok söyleyeceğim. İşte o alâmeti gördüm: (Alâmet şudur) Allah’ın yardımı ile fetih yâni Mekke'nin fethi geldiğinde, sende insanların takım takım Allah’ın dinine girdiklerini gördüğünde hemen habîbinin hamdine bürünerek tesbih et; ve ondan mağfiret dile! Çünkü Allah tevbeleri çok kabul edicidir. buyurdular.”

Bu hadiste tesbih ve istiğfar aynı zikirde toplanmıştır. Bu da tesbihin istiğfar yerine geçmediği gibi istiğfar da tesbihin yerine geçmediğini gösterir. Bilakis her iki zikir de

gereklidir. Bununla birlikte farklı durumlarda bir zikir diğer zikirden daha faziletli olabilir.

Şeyhulislam İbn Teymiye Rahimehullah şöyle soruldu: Tesbih mi daha faziletli yoksa istiğfar mı?

Cevap: Şayet elbise temiz ise buhur ve gül suyu daha faydalı olur, şayet elbise kirliyse sıcak su ve sabun daha etkili olur. (el Vabil el Sayyib 232-233)

Özetle kul, hiçbir durumda istiğfarı bırakamaz. Aynı şekilde tesbih ve tahmidi de bırakamaz. Hepsini birlikte yapabildiği gibi duruma göre de zikri seçebilir.

En iyisini Allah bilir.